

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2021

Toimiala: Sivistystoimiala

Palvelualue: Lukiokoulutus

Sopimuksen tarkoitus:

Tällä operatiivisella sopimuksella toimialajohtaja ja palvelualuejohtaja sopivat kasvatus- ja opetuslautakunnan ja kaupunginhallituksen välisen strategisen sopimuksen asettamien tavoitteiden mukaisesta palvelutoiminnan laajuudesta ja resursseista sekä toimista palvelutuotannon kehittämiseksi. Turun iltalukio tarjoaa aikuislukiokoulutusta sekä vankilaopetusta Saramäen vankilalle. Turun suomenkielinen työväenopisto tarjoaa monipuolisen valikoiman erilaisia kursseja.

1. Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Lukiokoulutuksen tehtävänä on tuottaa korkeatasoista koulutusta, mikä antaa kaikille opiskelijoille tasa-arvoisen mahdollisuuden jatko-opintoihin. Lukiossa otetaan säädösten mukaisesti huomioon opiskelijan opiskeluun liittyvät yksilölliset tarpeet. Opetuksessa kehitetään uusimpia pedagogisia menetelmiä, ja lukiokoulutus on laadullisesti valtakunnallista huippua. Turun suomenkielisessä työväenopistossa toteutetaan vapaan sivistystyön koulutusta, jonka tavoitteena on tukea opiskelijoiden aktiivista kansalaisuutta, itsensä kehittämistä ja yhteisöllisyyttä. Työväenopiston rahoitusmuodot ovat valtionosuus, valtionavustus ja opiskelijoiden omarahoitussuudet. Työväenopisto tarjoaa monipuolisesti eri alojen kursseja. Toiminnassa otetaan erityisesti huomioon maahanmuuttajien ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten koulutustarpeet.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Lukiokoulutuksessa jatketaan opettajien tietoteknisten taitojen koulutusta. Opettajien, rehtoreiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehtiminen on entistä tärkeämpää. Verkkipedagogisia menetelmiä kehitetään lukioiden yhteistyöllä ja yhteistyössä muiden suurten kaupunkien kanssa. Huomioon on otettava korona-epidemian jatkuminen. Lukiokoulutuksen ja lukioiden 1.8.2021 käyttöön otettava uusi opetussuunnitelma tuo opetukselle uusia mahdollisuuksia mutta työllistää käyttöönottovaiheessa. Mahdolliseen oppivelvollisuusiän korotukseen ja toisen asteen koulutuksen maksuttomuuteen on varauduttava hyvissä ajoin. Työväenopiston toiminnassa huomioidaan edelleen maahanmuuttajien ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten koulutustarpeet. Opetusta järjestetään valtakunnallisten koronaohjeistusten mukaan. Vaarana on suunniteltujen kurssien peruuntumisia.

1.3 Palvelun tarvetta kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Maahanmuuttajaopiskelijoiden määrä</i>	174	186							
Opettajat ict koulutuksessa			200	200	200	200			
Yo-kirjoitusten arvosanojen ka		4,66	4,88	4,89	4,81	4,85			
Turkulaisten 16-18 -vuotiaiden määrä	4 881	4 788	5 031	5 028	5 126	5 154	5 312		
- suomenkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	3 881	3 750	3 972	3 933	3 960	3 954	4 017		
- ruotsinkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	276	277	274	278	288	285	320		
- muunkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	724	761	785	817	878	915	975		
16-vuotiaiden määrä Turun seutukunnassa (ennuste Tilastokeskus)	3525	3392	3339	3462	3537	3465	3522		
16-vuotiaiden määrä Turussa (ennuste)	1585	1472	1526	1547	1665	1549	1641		

*Lähde: Turun kaupungin väestöennusteet 2020 – 2051 koko väestölle, ruotsinkieliselle väestölle ja muunkieliselle väestölle (15.5.20). Määrät suomenkieliselle väestölle on saatu vähentämällä koko väestön määristä ruotsinkielisten ja muunkielisten määrät. http://tkupbi.adturku.fi/reports/powerbi/lohdon%20raportointi/v%C3%A4est%C3%B6ennuste_2020?rs:embed=true

1.4 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Lukiokoulutus on valtakunnallisesti kehittämässä lukiokoulutusta ja erityisesti yhteistyössä Espoon, Helsingin, Jyväskylän, Oulun ja Tampereen kaupunkien kanssa. Erityinen painopiste vuoden 2021 aikana on lukion uuden opetussuunnitelman valmistelu ja toimeenpano. Edelleen painotetaan opettajakunnan digitaalisten taitojen kehittämistä sekä yhteistyötä työelämän ja korkeakoulujen kanssa valmisteilla olevan uuden opetussuunnitelman hengessä. Toiminnassa pyritään kiinnittämään erityistä huomiota henkilökunnan ja opiskelijoiden hyvinvointiin ja jaksamiseen. Sivistystoimialan yhteinen painopiste on STEAM-koulutus.

2. Toiminnalliset tavoitteet

2.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TP 2018	TOT 2019	TA 2020	Arvio TOT 2020	TA 2021	Seuranta-väli
Opiskelijavirtauma	K/T						½ vuotta
Päivälukiot		3200	3116	3200	3300	3300	
Ilталukion tutkintoon johtava koulutus		530	510	530	510	510	
Tsuto		15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	
Opetustunnit/Tsuto	V	18 850		19 000	19 000	19 000	3 kk
Päivälukiot kokonaiskustannus €/opisk	V	6200	6072	6200	6250	6300	12 kk
Päivälukiot opetukseen €/opiskelija	V	4050	4222	4050	4100	4150	12 kk
Ilталukio kokonaiskustannus €/opiskelija	V	3850	3810	3850	3850	3850	12 kk
Ilталukio opetukseen €/opiskelija	V	2750	3177	2800	2850	2850	12 kk

Tunnusluvun tyyppi: V= Volyyymi; L/V=Laatu/vaikuttavuus; S/P=Saatavuus/peittävyys; T/T=Tuottavuus/taloudellisuus

2.2 Operatiiviset tavoitteet

Strategisesta sopimuksesta johdetut

Strategisen sopimuksen tavoite (viite)	Strategisen linjauksen tunnus/alatavoite	Palvelualueen tavoite	TA 2021 mittari	Mittarin seuranta-väli	Vastuuyksikkö
Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla	2.2.1.	Kaikki opettajat sitoutetaan LOPS 21 –prosessiin.	Kaupunkitason LOPS on valmis ja lukiokohdittaiset valmisteilla	Kerran vuodessa	Palvelualueen jory
Uusien digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen	2.2.2.	Opettajien tietoteknistä osaamista lisätään järjestelmällisellä tarpeiden vaatimalla koulutuksella. Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen käytön lisääminen. Strategista tavoitetta tukevat projektit: 24/7 Monitoimiareena	Järjestettyjen koulutusten määrä ja osallistujien määrä	2 kertaa vuodessa 2 kertaa vuodessa	Palvelualueen jory Rehtori

		Tulevaisuuden älykkäät oppimisympäristöt Paikkatieto ja avoin data Openväylät	TVT-koulutuksiin osallistuneiden opettajien määrä Kerttulin lukion tenttiakvaarion käyttäjämäärä	kerran vuodessa kerran vuodessa	rehtori rehtori
Tuetaan positiivisen rakennemuutoksen toteutumista koulutuksen keinoin		Lukiolaisten matemaattis-luonnontieteellisen osaamisen lisääminen Strategista tavoitetta tukevat projektit: Tutoriaalinen oppimisympäristö lyhyen matematiikan opiskeluun (TUOMO) jatkehanke STEAM Turku	Pitkän matematiikan opiskelijoiden määrä STEAM-kursseja valinneiden määrä	kerran vuodessa kerran vuodessa	rehtori rehtori
Työelämätaitojen ja yrittäjyysosaamisen vahvistaminen		Opetus- ja ohjaushenkilöstön työelämä tietoisuuden lisääminen. Esitetään lukion päättävien osaamista ja tietoisuutta jatko-opinnoista ja työelämästä. Tavoitteena tukea ja edistää nopeampia siirtymiä lukio-opinnoista jatko-opintoihin ja työelämään. Strategista tavoitetta tukevat projektit: Lukion työelämäkumppanit Innoheimo	Työelämäagenttiopettajien määrä Yritysten kanssa yhteistyössä toteutettavien kurssien määrä ja niihin osallistuvien lukiolaisten määrä	kerran vuodessa kerran vuodessa	rehtori rehtori
Opiskelijoiden hyvinvoinnin lisääminen		Opiskelijahyvinvointia lisäävien ohjaus- ja tukitoimien kehittäminen. Strategista tavoitetta tukevat projektit: Eryteisesti lukiossa	Kouluterveyskysely Uusien, toteutettavien toimintamallien toteutumisen seuranta	joka toinen vuosi	palvelualuejohtaja
Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkäaikaisyöttömien aktivointi	2.2.7 3.1.4	Työväenopisto - nuorten tavoittaminen opiskelijoiksi - työttömien tavoittaminen opiskelijoiksi		2 kertaa vuodessa	Rehtori Rehtori
Yksinäisyyden vähentäminen (sisältää mm. maahanmuuttajuuden ja aktiivisen kansalaisuuden)	2.1.3 2.2.1 3.2.3	Työväenopisto - maahanmuuttajien kotoutumista tukevat koulutukset - eläkeläisten aktiivisuutta tukevat koulutukset - erityistä tukea tarvitsevien koulutukset - opiskelijoiden osallisuuden lisääminen - matalan kynnyksen kurssit		2 kertaa vuodessa	Rehtori
Lisätietoja:					

Muut

Tavoitteen peruste (=mistä tavoite on johdettu, esim. ohjelma tai normi)	Palvelualueen tavoite	TA 2020 mittari	Mittarin seuranta- väli	Vastuuyksikkö
Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös 21.11.2018 §187	Lukion ryhmäkoot pääsääntöisesti alle 40 opiskelijaa	Yli 40 opiskelijan ryhmien määrä	kerran vuodessa	Palvelualuejohtaja
Lisätietoja:				

2.3 Projektit

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytkös	Lisätietoja
	Liikkuva 2. aste II	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	100 000 €	Projektin tavoitteena on Turun toisen asteen opiskelijoiden fyysisen aktiivisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen. Projekti toteutetaan seuraavien työkokonaisuuksien alla:1. Fyysistä aktiivisuutta ja hyvinvointia lisäävien opetusmenetelmien kehittäminen2. Fyysistä aktiivisuutta ja hyvinvointia edistävien oppimisympäristöjen kehittäminen, 3. Fyysistä aktiivisuutta ja hyvinvointia edistävien opiskeluyhteisöjen kehittäminen, 4. Fyysistä aktiivisuutta ja hyvinvointia edistävän yhteistyön kehittäminen. Kaikki hankkeissa mukana olevat koulut osallistuvat kaikkien työkokonaisuuksien toteuttamiseen omien koulukohtaisten suunnitelmiensa mukaisesti. Projektin lopputuloksena kouluihin syntyy aktiivisempi toimintakulttuuri, opiskelijat liikkuvat enemmän opiskelupäivien aikana ja omaksuvat opiskelu- ja työkykyä ylläpitävän, aiempaa liikkunnallisemman elämäntavan.	1.8.2020	30.6.2021	2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka	Kustannusarvio: 100 000 € vuosi 2021: 60 000 €

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakykös	Lisätietoja
	Lukiouudistuksen valmistelu ja toimeenpano Turun lukiokoulutuksessa	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	294 000 €	Projektin aikana toteutetaan seuraavat toimenpiteet: käynnistetään kuntakohtaisen LOPSin valmistelu- ja toimeenpanoprosessi, osallistetaan lukioiden johto, opetus- ja ohjaushenkilöstö ja opiskelijat pedagogisen toimintakulttuurin kehittämiseen, perustetaan oppiaine- ja teematyöryhmät, käynnistetään LOPSin valmistelu- ja toimeenpanotyö, valitaan laatutyön menetelmät (esim. sisäiset auditoinnit, johdon katselmukset) ja käynnistetään laatutyön kehittämisprosessi, kuvataan Turun lukiokoulutuksen LOPS ja laatujärjestelmä yhdessä sovitulla tavalla. Hankkeen tuloksena syntyvät Turun lukiokoulutuksen yhteinen kuntakohtainen opetus-suunnitelma - toimintapa ja jaettu käsitys pedagogista toimintaa ohjaavista periaatteista (visio, arvot, tavoitteet ja toimintatavat) kuvattuna.	12.4.2019	31.7.2021	2.2.8 Tulevaisuuden osaamispääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeataasoista yleissivistävää koulutusta terveellisissä tiloissa	Kustannusarvio: 294 000 € vuosi 2021: 60 040 €
	Tuetusti tavoitteisiin – koronaviruksen vaikutusten taasoittaminen Turun lukioissa	V2 Toteuttamiskelpoisuuden arviointi (Valmisteluvaihe)	759 500 €	Tavoitteiden saavuttamiseksi lisätään opetusta keväällä syntyneiden kurssi- ja oppiainekohtaisten osaamisvajeiden paikkaamiseksi ja täydentämiseksi sekä lisätään opiskelijoille suunnattuja ohjauksen ja oppimisen tuen palveluita. Projektin aikana kartoitetaan kevään poikkeustilanteen aiheuttaman lisäopetuksen ja -ohjauksen sekä tukitoimien tarpeet lukioittain hyödyntäen olemassa olevaa ja lukuvuoden alussa kerättävää tietoa (esim. kevään koronakyselyn ja lukuvuoden alussa tehtävän fiilismittarin tulokset, opetus- ja ohjaushenkilöstön sekä opiskeluhuollon joryn huomioid, kevään opintosuoritukset jne.), lisätään oppiaine- ja kurssikohtaista opetusta, lisätään tukea opintojen etenemisen kannalta kriittisten aineiden kurseille, lisätään kertaus- ja tukikursseja sekä joustavia mahdollisuuksia paikata/täydentää keväällä suoritettuja opintoja. Lisäksi lisätään tukiovetusta, oppilaanohjauksen ja opiskelijahuollon palveluja sekä	1.9.2020	31.7.2021	2.2.8 Tulevaisuuden osaamispääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeataasoista yleissivistävää koulutusta terveellisissä tiloissa	Kustannusarvio: 759 500 € vuosi 2021: 483 318 €

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös	Lisätietoja
				S2-opetusta ja -tukea erityisesti niille lukio-opiskelijoille, joille poikkeusolosuhteet ovat aiheuttaneet osaamiseen puutteita.				
	Vieraita kieliä verkossa	V2 Toteuttamiskelpoisuuden arviointi (Valmisteluvaihe)	105 000 €	Projektissa tuotetaan ja pilotoidaan saksan ja/tai ranskan verkkokurssi, joka tuotetaan lukio-opettajien ja Turun yliopiston maisterivaiheen kielenopettajaopiskelijoiden yhteistyönä. Kurssit tuotetaan Moodle-alustalle, ja niistä laaditaan mahdollisuuksien mukaan versiot sekä suomen- että ruotsinkielisille lukioille. Pilotoinnissa käytetään hyväksi myös Turun seudun opetusfoorumien toisen asteen etärengasta.	1.10.2020	31.7.2022	2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä	Kuistannusarvio: 105 000 € vuosi 2021: 62 000 €
Sito/STEAM Turku	Lukion työelämäkumppanit	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	261 020 €	Tavoitteen saavuttamiseksi toteutetaan seuraavia toimenpiteitä:- kehitetään ja pilotoidaan lukioiden rehtoreiden ja opetushenkilöstön peer coaching -malleja työelämä- ja jatko-opintotutemuksen lisäämiseksi, kehitetään ja pilotoidaan uusia lukioiden ja työelämän (yksityinen, julkinen ja 3. sektori) yhteistyömalleja (esim. yritys lukion eri oppiaineiden oppimisympäristönä, yhteiset projektit ja oikeat asiakastyöt, tet-päivät, kesätyöt, luentosarjat), kehitetään ja pilotoidaan uusia lukioiden ja korkeakoulujen välisiä yhteistyömalleja (esim. yhteiset oppimisympäristöt, tet-päivät, projektit ja kurssitoteutukset), kehitetään ja piltoidaan yhteistyössä Turun yliopiston kanssa uusia lukioiden luonnontieteen opiskelun oppimisympäristöjä hyödyntäen tekoälyn käytön tarjoamia mahdollisuuksia, kehitetään ja pilotoidaan uusia lukio-laisten jatko-opintoihin siirtymistä edistäviä malleja (ns. suoraväylät) yhteistyössä korkeakoulujen kanssa sekä kehitetään Turun lukio-koulutuksen työelämä- ja korkeakoulu yhteistyön toimintamalli ja vuosikello toimenpiteiden	1.10.2018	28.2.2021	2.2.7 Vuonna 2017 nuorisotakuu toteutuu laajan poikkihallinnollisen yhteistyön tuloksena	Kustannusarvio: 261 020 € vuosi 2021: 38 840
Yhteensä								1 555 626 €

3. Taloudelliset tavoitteet

3.1 Määrärahat

1.000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020 muutoksin	Ennuste 31.12.2020	TA 2021
Tulot	1 408	1 220	1 208	1 322	1 319
Menot	24 730	24 086	25 475	25 466	25 238
Netto	-23 322	-22 866	-24 267	-24 144	-23 919
Muutos-% (netto)		-1,9	6,1	5,6	-1,4

4. Resurssien käyttö

4.1 Työvoiman käyttö

	TP 2018	TP 2019	TA 2020 muutoksin	Ennuste 31.12.2020	TA 2021
HTV	260,0	261,9	263	308	271
Palkat ja palkkiot, 1.000 €	13 465	13 812	14 067	14 134	14 187
Sijaistus, %	53,7	66,2	60,0	79,2	60,0
Sairauspoissaolo, %	1,3	1,5	1,4	0,9	1,0

5. Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1. Kaupungin yhteiset tavoitteet

Henkilöstöohjelman painopistealue	Toimialan tavoite TA 2021	Palvelualueen tavoite TA 2021
-----------------------------------	---------------------------	-------------------------------

Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista	Yksiköiden työilmapiirin parantaminen erityisesti heikoimpien tulosten osalta (ei alle 3)	Työilmapiirin parantaminen yksiköissä (ei alle 3)
Työ on terveellistä ja turvallista - henkisesti ja fyysisesti	Koetun asiakasväkivallan vähentäminen	Puututaan koettuun asiakasväkivaltaan, henkilöstöä koulutetaan haastavien oppilaiden kohtaamiseen
Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen	Yksiköiden työilmapiirin parantaminen erityisesti heikoimpien tulosten osalta (ei alle 4,5)	Kiinnitetään huomiota yksiköiden työilmapiiriin, tuetaan henkilöstön osallisuutta työilmapiirin kehittämisessä esim. tyhy-toiminnan ja koulutuksien kautta
Osaamisen turvaaminen muutoksessa	Laaja hakijajoukko avoimeksi tuleviin työtehtäviin	Laaja hakijajoukko avoimeksi tuleviin työtehtäviin
Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa	Muutoksista tiedottaminen hyvissä ajoin etukäteen	Muutoksista tiedotetaan hyvissä ajoin etukäteen
Uudistumiskyky	Osallistava toiminnan kehittäminen	Henkilöstön osallistamista kehittämitetään
Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi	Täydennyskoulutuksen järjestäminen	Täydennyskoulutuksen järjestäminen
Laadukas esimiestyö	Toimialan lähijohtajien ja lähijohtajiksi aikovien perus- ja täydennyskoulutuksen lisääminen	Lähijohtajien ja lähijohtajiksi aikovien perus- ja täydennyskoulutuksen lisääminen
Yhteistoiminta ja osallistaminen	Avoin ja osallistava keskustelu toimialan ja sen osien kehittämisen suunnista	Avoin ja osallistava keskustelu palvelualueen kehittämisen suunnista

5.2. Toimialoitain/palvelualueittain seurattavat

Kunta 10- mittarit	TA 2019	TA 2020 (Kunta10-kysely toteutetaan 2020, tulokset käytettävissä 2021)	TA 2021
Työnantajan suositteleminen (suosittelee %)	91,5	-	91,5
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	3,65	-	3,71
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	82	-	85
Työpaikan ilmapiiri	4,13	-	4,16
Lisätietoja: Kunta 10 -kysely tehdään parillisina vuosien, tulokset käytettävissä seuraavana vuonna			